

Din ciclul: „Comentarii la Operele Colegiului”

Daca tot am publicat pe site Codul deontologic, am zis sa-l si comentam putin putin mai mult ... :D

Nu am comentat chiar articol cu articol, doar ceea ce ni s-a parut mai semnificativ. Nu excludem posibilitatea de a fi sarit peste lucruri importante.

Acest cod este copiat in buna masura dupa cel american. Dar, daca in cazul avizarii metodologiilor de testare, CPR a hotarit adoptarea fara discernamint a unor norme potrivite unei alte situatii (Olanda) si adoptarea lor in Romania, fara a tine cont de situatia specifica din domeniu (la 3 ani de la acele norme avem doar o mina de teste autorizate, desi testele folosite efectiv pe piata sunt cu mult mai multe), in cazul codului etic s-a petrecut un fenomen, am putea zice straniu, dar perfect inteligibil din perspectiva balcanica. La ce ma refer ... la evolutia, in sens darwinist am putea spune, a codului american. Pentru ca pe parcursul lungului si dificilului drum SUA – Bucuresti, acest cod a „evoluat” si s-a adaptat conditiilor locale de clima si „spaga” exact cum prevede teoria lui Darwin. O sa exemplificam pe parcurs in ce consta aceasta „evolutie”.

Conventie de culori:

Text Original

Comentarii

Citate din Codul american

Comentarii la

CODUL DEONTOLOGIC AL PROFESIEI DE PSIHOLOG CU DREPT DE LIBERĂ PRACTICĂ

Codul deontologic este un sumum de principii si standarde etice de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de libera practica si care instituie regulile de conduita ale *psihologului cu drept de libera practica, denumit în continuare psiholog*. [Nu e prima oara cind se foloseste manevra asta. Putini citesc introducerile la legi. Ca de exemplu Legea 213 nu face aceasta echivalenta „psiholog cu drept de libera practica denumit in continuare psiholog”. In schimb CPR o foloseste in mod constant, ea regasindu-se si in alte acte. Scopul urmarit, credem noi, este confuzia pe care CPR incearca in mod constant sa o promoveze: aceea ca a fi psiholog e totuna cu a fi psiholog cu libera practica. Ceea ce nu e chiar exact. Pentru ca daca toti psihologii cu libera practica, sunt, normal, psihologi, reversul nu este in schimb valabil. Conform Legii 213 psihologii pot sa fie cu libera practica, dar pot fi si simpli angajati la firme particulare sau la institutii de stat. Practic acolo sunt definite 3 categorii de psihologi. Ori CPR ii are in grija doar pe cei cu libera practica, si tot ce emite el se refera la acestia, in nici un caz la toti psihologii. E important de retinut acest aspect, pentru ca CPR urmareste in mod constant eludarea lui.] Codul ofera o baza consensuala pentru luarea de atitudine colectiva împotriva unor eventuale comportamente apreciate a încalca principiile eticii profesionale. Acest cod pe lînga valoarea sa normativa are rolul de a orienta si regla numai acele activitati ale psihologilor în care acestia se angajeaza ca psihologi, nu si pe cele din viata privata a acestora. Comportamentul personal al psihologului poate fi luat în discutie numai daca este de o asemenea natura încât aduce prejudicii profesiei de psiholog sau ridica serioase îndoieli privind capacitatea acestuia de a-si asuma si îndeplini responsabilitatile sale profesionale ca psiholog.

Sunt curios sa vad care sunt acele standarde etice de care se vorbeste chiar in deschidere. Un standard presupune automat ceva foarte precis, reglementat pina in cele mai mici detalii (uitati-va pe un catalog de standarde daca aveti ocazia, sau vorbiti cu cei ce se ocupa de standardizari gen ISO). Din ce am vazut in acest cod, nu e nimic de genul asta, totul e extrem de general si ambiguu, lasind loc de multe interpretari.

PRINCIPIUL I

I. RESPECTAREA DREPTURILOR ȘI DEMNITĂȚII ORICĂREI PERSOANE.

Psihologii vor avea permanent în atenție faptul ca orice persoana ***are dreptul sa-i fie apreciata valoarea înnascuta de fiinta umana*** [concret ce inseamna asta] si ca aceasta valoare nu este sporita sau diminuata de cultura, nationalitate, etnie, culoare sau rasa, religie, sex sau orientare sexuala, statut marital, abilitati fizice sau intelectuale, vârsta, statut socio-economic sau orice alta caracteristica personala, conditie sau statut.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

Art. I.1. Psihologii își desfășoara activitatea, manifestând respect fata de trairile, experientele, cunostintele, valorile, ideile, opiniile si optiunile celorlalti.

Art. I.2. Psihologii nu se angajeaza public în prejudicierea imaginii celorlalti si nu vor manifesta inechitate pe criteriile de cultura, nationalitate, etnie, rasa, religie, sex, orientare sexuala si nici nu se angajeaza în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnitatii celorlalti.

Ce inseamna ca nu te angajezi public in prejudicierea imaginii celorlalti ? Poti sa o faci doar in particular? Ce inseamna prejudicierea imaginii ? Daca eu fac cunoscute public niste fapte reprobabile ale unei persoane asta e prejudiciere de imagine ? Teoretic, probabil ca nu, dar oricind un avocat smecher ar putea demonstra ca am prejudiciat imaginea respectivului, bazindu-se pe astfel de coduri care enunta principii generale fara sa dea si definitii. In general, orice lege serioasa care lucreaza cu termeni, defineste acei termeni. Aici nu vad nici o definite. Problema e ca nu poti sa faci coduri pe baza carora sa sanctionezi oameni, fara a avea în spate definitii clare si neinterpretabile.

Art. I.3. Psihologii vor utiliza un limbaj ce exprima respectul fata de demnitatea celorlalti atât în comunicarea scrisa cât si în cea orala.

Art. I.4. Psihologii evita ori refuza sa participe la activitati si practici ce nu respecta drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalti.

Art. I.5. Psihologii vor refuza sa consilieze, sa educe ori sa furnizeze informatii oricarei persoane care, dupa opinia lor, va utiliza cunostintele si îndemânarea dobândita pentru a viola drepturile fundamentale ale omului.

Art. I.6. Psihologii respecta drepturile celor care beneficiaza de servicii psihologice, participantilor la cercetare, angajatilor, studentilor si altora, protejând astfel propria lor demnitate.

Art. I.7. Psihologii se vor asigura ca, sub nici o forma, consimtamântul informat al clientului/participantului nu este dat în conditii de coercitie sau sub presiune.

Art. I.8. Psihologii vor avea grija ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea de cercetare stiintifica, sa nu violeze spatiul privat personal sau cultural al clientului/subiectului, fara o permisiune clara si o garantie ca pot sa faca acest lucru.

Art. I.9. Activitatea psihologilor nu trebuie sa prejudicieze dreptul sacru la demnitate umana si nici dreptul persoanei la propria imagine.

[„dreptul sacru” - cum se defineste asta exact si ce inseamna, in afara de vorbe mari, dar goale. Adica e scris in Biblie sau cum.]

PRINCIPIUL II

II. RESPONSABILITATE PROFESIONALĂ ȘI SOCIALĂ

Psihologii manifesta o maxima responsabilitate pentru starea de bine a oricarui individ, familiei, grupului ori comunitatii fata de care își exercita rolul de psihologi. Aceasta preocupare include atât pe cei direct cât si pe cei indirect implicati în activitatile lor, prioritate având cei direct implicati.

Ce inseamna concret „starea de bine”. Suntem diferiti si unici ca persoane, iar „starea de bine” poate insemna ceva foarte diferit de la o persoana la alta. Am folosit „ceva” pentru ca e greu de definit aceasta stare de bine: pot sa ma simt bine dupa un masaj, sau la o betie, sau citind o carte. Practic a folosi cuvinte din astea, care suna bine, dar nu spun nimic e egal cu zero.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

Art. II.1. Psihologii vor proteja si promova starea de bine si vor evita provocarea de daune clientilor, studentilor, participantilor la cercetare, colegilor de profesie si a celorlalti, asumându-si cu responsabilitate consecintele propriilor lor actiuni.

Ce inseamna „vor proteja si promova starea de bine”. Am impresia ca se cam confunda psihologia cu psihoterapia. Adica daca vine omu’ la o examinare psihologica tre’ sa il fac sa se simta bine sau cum. Eventual sa-i fac si un masaj erotic sa-i mai treaca emotiile. De vreme ce starea de bine nu e definita poate insemna orice. Iar drept consecinta, cum sanctionezi pe cineva care nu a creat „starea de bine”. Si daca faci examinare cu poligraful ca sa stabilesti daca ala minte, tot asa tre’ sa il faci sa se simta bine. Si la urma urmei cit de bine tre sa se simta :D ...ca sa stiu, ca daca imi deschid cabinet sa angajez cumva si niste fetite (si ceva Chipendales pt doamne) ... sa se simta clientu’ bine.

Art. II.2. Psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fara nici o justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activitati de cercetare stiintifica, în calitate de subiect.

Art. II.3. Psihologii vor refuza sa îndrume, sa instruiasca ori sa furnizeze informatii celor care, dupa judecata lor, vor putea utiliza gresit cunostintele si deprinderile, voluntar sau involuntar, în dauna celorlalti.

Art. II.4. Psihologii nu vor delega activitati psihologice spre persoane care nu au competentele necesare pentru acele activitati.

Art. II.5. Psihologii vor promova si facilita dezvoltarea stiintifica si profesionala a angajatilor, a celor supervizati, studentilor, participantilor la programe de formare profesionala etc.

Concret cum, unde, cind, in ce fel. Si daca nu fac ce se intimpla. „Dezvoltarea stiintifica si profesionala” inseamna sa trimti angajatul la cursuri de formare, conferinte etc. Sau pot sa spun simplu: „am contribuit la dezvoltarea profesionala a respectivului lasindu-l sa invete de la mine :D” Adica respect principiul respectiv fara sa fac nimic concret :D

Art. II.6. Psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca stiinta si a societatii în general, prin cercetarea libera si prin achizitia, transmiterea si exprimarea libera a cunostintelor si ideilor, exceptie facând activitatile ce intra în conflict cu obligatiile etice.

„prin cercetarea libera” = ce e aia. Daca esti angajat undeva si ti se impune o tema de cercetare, inseamna ca acea cercetare e libera sau impusa. Daca nu e libera asta inseamna ca automat e lipsita de valoare, sau ca nu produce rezultate? Deci revenim Definitiiile. Si cine impiedica transmiterea libera a cunostintelor si ideilor ????

Art. II.7. Psihologii vor sustine cu responsabilitate rolul psihologiei ca disciplina, în fata societatii si vor promova si mentine cele mai înalte standarde ale disciplinei.

Iarasi vorbe goale ... care sunt standardele alea inalte. Dupa cum spuneam ceva mai sus, standard inseamna ceva foarte bine definit, care nu lasa loc de interpretari. Oricum as vrea sa vad si eu standardele alea romanesti de psihologie :D Ca de exemplu cei care se inscriu la workshopuri pe la diferite conferinte, nu participa, dar totusi primesc diploma cu creditele oferite de CPR... asta ce standard e :D Banuiesc ca e unul foarte inalt de vreme ce are avizul CPR :D

Art. II.8. Psihologii vor sesiza Colegiului Psihologilor cazurile de abatere de la normele de etica si deontologie profesionala, daca rezolvarea informala, amiabila a situatiei nu a fost posibila.

Cum adica daca **rezolvarea informala, amiabila nu a fost posibila**. Adica ceva de genul:

- Te-am vazut ca ai incalcat norma CPR ... ma duc sa te spun ..
- Hai ma nu ma spune ... hai ce dracu..dau si eu o bere ...
- Nici sa nu aud ..te spun ...
- Hai ma ce esti asa piricios ...hai ca dau doua beri ..ce naiba, ne stim si noi de ceva vreme, am gresit si eu ca omu
- Nu ma, nu se poate .. tre sa te spunda daca dai si 10 mici am uitat ce stiu :D

Deci cam asa se rezolva cazurile de incalcare. Ca nu se spune ce inseamna rezolvare informala, amiabila. Rezolvarea informala si amiabila se aplica de obicei in cazul unor dispute sau conflicte. Dar in cazul incalcarilor de norme sau de legi... Adica „ia de aici 1000 euroi si

retragi reclamatia de viol ...zici ca ai facut-o de buna voie”. Sau cum a zis Clinton cind l-au prins ca a mintit sub juramint: n-a facut sex ...au fost doar „relatii fizice nepotrivite” ... :D O norma cu caracter de lege daca putem spune asa, pentru ca pe baza ei pot fi pedepsiti oameni, prevede in structura ei „rezolvarea informala”. Si asta in Romania unde oricum legile sunt facultative :D In codul american de unde s-a copiat, e ceva mai nuanzata chestiunea – metoda se aplica daca se considera ca fiind potrivita pentru respectiva incalcare. Deci nu in toate situatiile. E adevarat ca nici acolo nu sunt definite situatiile, dar e totusi ceva mai nuanzat. La noi poti considera ca se aplica in toate cazurile.

“1.04 Informal Resolution of Ethical Violations

When psychologists believe that there may have been an ethical violation by another psychologist, they attempt to resolve the issue by bringing it to the attention of that individual, **if an informal resolution appears appropriate** and the intervention does not violate any confidentiality rights that may be involved. “

Art. II.9. Psihologii vor respecta legile si reglementarile societatii, comunitatii în care activeaza. Daca legile sau reglementarile intra în conflict cu principiile etice, psihologul va face tot posibilul sa respecte principiile etice.

Traim intr-o democratie, si chiar daca Constitutia nu e perfecta, in ceea ce priveste drepturile si libertatile, acestea sunt reglementate destul de clar si bine. Cum ar putea sa intre legile in conflict cu reglementarile etice ...greu de spus. Asta se intimpla mai curind in societati totalitare. Si chiar si in aceste societati, abuzurile se fac nu pentru ca sunt prevazute prin lege, ci mai degraba prin abuzuri sau fara sa se tina cont de lege. (Nicaieri nu era prevazut in lege internarea dizidentilor in spitalele psihiatrice, si totusi s-a facut asta. Iar ceea ce se intimpla la Guantanamo, e la limita legii sau chiar prin incalcarea ei.) De obicei se fac lucruri la limita legii, iar situatiile sunt destul de complicate.

Oricum paragraful de mai sus e o recomandare la incalcarea legilor pe motive etice. E o recomandare cam riscanta ca sa zic asa. E adevarat ca uneori apar situatii limita, dar felul in care sunt rezolvate depinde mai ales de persoana respectiva, de caracterul lui personal si de felul cum percepe el situatia. Chestia cu codul etic e vraja marii in astfel de cazuri. Recomandarea din codul american e ceva mai completa. Cel putin asa am inteles-o eu. Acolo spune ca in astfel de cazuri se incearca sa se rezolve dupa principiile codului etic. Si totusi, daca nu se poate ... **se urmeaza ceea ce spune legea**. Adica etica, etica...da tot legea pina la urma (mmai jos aveti pasajul din codul american)

“1.02 Conflicts Between Ethics and Law, Regulations, or Other Governing Legal Authority

If psychologists' ethical responsibilities conflict with law, regulations, or other governing legal authority, psychologists make known their commitment to the Ethics Code and take steps to resolve the conflict. **If the conflict is unresolvable** via such means, **psychologists may adhere** to the **requirements of the law, regulations, or other governing legal authority.**”

Art. II.10. Psihologii nu vor contribui si nu se vor angaja în cercetare sau orice alt tip de activitate care contravine legilor umanitare internationale (de ex. dezvoltarea metodelor de tortura a persoanelor, dezvoltarea de arme interzise, terorism sau activitati de distrugere a mediului).

Psihologii ...activitati de distrugere a mediului...hmmm... sa nu se concentreze prea tare ca mor copacii ... sau ce. Poate imi da cineva o idee cum poti sa te implici profesional, ca psiholog, in activitati de distrugere a mediului ... nu vreau sa fiu Gica contra, dar chiar nu am idee cum ar putea... sau mai degraba sunt iarasi texte bagate doar asa...ca sunt la moda.

Daca textul asta aparea inainte de 11 septembrie si de Guantanamo ..oare se vorbea de terorism si de tortura.

Art. II.11. Psihologii nu vor furniza servicii psihologice si nu vor face cercetari, indiferent cine - psiholog sau nepsiholog - încearca sa-i oblige sa procedeze împotriva eticii profesionale.

Art. II.12. În cadrul lor de competenta profesionala, psihologii vor decide alegerea si aplicarea celor mai potrivite metode si tehnici psihologice. Ei raspund personal de alegerile si consecintele directe ale actiunilor lor în functie de atestarea profesionala primita.

Art. II.13. Psihologii se vor consulta si cu alti specialisti sau cu diverse institutii pentru a promova starea de bine a individului si societatii.

Cum ma pot consulta cu cineva, ca sa rezolv ceva ce nu stiu ce e (starea de bine)

PRINCIPIUL III

III. INTEGRITATE PROFESIONALĂ

Psihologii vor cauta sa manifeste cel mai înalt grad de integritate morala si profesionala în toate relatiile lor. Este de datoria psihologului sa prezinte onest pregatirea si calificarile sale oriunde se afla în relatii profesionale si de asemenea sa nu permita sau sa tolereze practicile incorecte si discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

Art. III.1 Psihologii vor prezenta într-o maniera onesta domeniile de specialitate în care sunt atestati, competentele, afilierea si experienta profesionala, nefiind acceptate nici un fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentari în acest sens.

Art. III.2. Psihologii nu practica, nu îngaduie, nu instiga, nu colaboreaza si nu consimte sau faciliteaza nici o forma de discriminare.

Art. III.3. Psihologii vor onora toate promisiunile si angajamentele asumate prin orice tip de conventie. Daca apar situatii de forta majora, psihologii vor informa si vor oferi explicatii complete si sincere partilor implicate.

=>) „vor onora toate promisiunile si angajamentele asumate” ..iar daca nu .. „vor informa si vor oferi explicatii complete si sincere” ... cum zicea cintecu’ ala ...”minte-ma...dar minte-ma frumos” :D

Ideea e ca daca nu iti respecti angajamentele ... e suficient sa oferi explicatii :D ...”Traim in Romania si asta ne ocupa tot timpul” (Mircea Badea)

Care sunt situatiile de forta majora ... n-a sunat ceasul dimineata e o situatie de forta majora :D Pentru cei care sunt curiosi, le recomandam sa citeasca un contract comercial – acolo exista de obicei clauze referitoare la „forta majora”. Numai ca tot acolo, in contract, ele sunt definite sau se face referire la Legea in care sunt definite aceste situatii. Tocmai ca sa fie clar pentru toata lumea ce inseamna.

Art. III.4. Psihologii vor promova acuratetea, obiectivitatea, onestitatea si buna-credinta în activitatile lor profesionale. În aceste activitati psihologii nu vor fura, însela, si nu se vor angaja în fraudă, eludari, subterfugii sau denaturari intentionate ale faptelor.

Cum se impaca asta cu articolul care spune ca vor evita ... sa fraudeze cercetarile etc.

Art. III.5. Psihologii vor evita orice imixtiuni care afecteaza calitatea actului profesional, fie ca e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip.

Art. III.6. Psihologii vor evita sa ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup sa participe într-o activitate care implica riscuri majore si previzibile.

Art. III.7. Psihologii vor evita relatiile multiple (cu clientii, subiectii, angajati, cei supervizati, studenti sau persoane aflate în formare) si alte situatii care pot prezenta un conflict de interese sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi si imparziali.

Art. III.8. Psihologii vor evita sa participe la activitati care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie, vor explica rolul psihologului tuturor celor interesati.

Iarasi „vor evita” (III.5 – III.8) . Deci toate acestea nu sunt interzise. Poti sa le faci. Pentru ca a evita nu inseamna interzis.

Art. III.9. Psihologii vor fi reflexivi, deschisi si constienti de limitele lor personale si profesionale.

Astea sunt mai degraba deziderate decit realitate, „omul nou” al psihologiei romanesti ... :D

Art. III.10. Psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu altii, la nici un fel de practici care pot viola libertatea individuala sau integritatea fizica sau psihologica a oricarei persoane.

STANDARDE ETICE GENERALE

IV. STANDARDE DE COMPETENȚĂ

Cunoasterea competentelor

Art. IV.1. Psihologii au obligatia sa-si cunoasca foarte bine limitele de competenta în oferirea de servicii psihologice, în activitatea de predare sau de cercetare.

Art. IV.2. Psihologii sunt datori sa actioneze, pe toata durata exercitarii profesiei, în vederea formarii si practicarii la standarde cât mai înalte a propriilor competente profesionale.

Din nou ...care sunt standardele alea...precis

Servicii psihologice în acord cu competenta

Art. IV.3. Psihologii se vor angaja numai în acele activitati profesionale pentru care au cunostintele, aptitudinile, atitudinile, experienta si atestarea necesare.

Prezentarea onesta a competentei

Art. IV.4. Psihologii nu vor prezenta fals limitele competentei lor si nu vor prezenta pregatirea sau formarea lor într-un mod care sa le favorizeze nemeritat pozitia sau imaginea publica, indiferent de tipul de activitate profesionala desfasurata.

Limitarea competentei

Art. IV.5. Atunci când psihologii urmeaza sa desfasoare servicii psihologice, cercetari sau sa predea dincolo de limitele de competenta acestia vor cauta sa obtina cât mai rapid competenta necesara (care va presupune, dupa caz, studiu, evaluare si supervizare) si numai apoi se vor angaja în desfasurarea activitatilor vizate. (exceptie IV.7.)

Consultarea în caz de limita a competentei

Art. IV.6. În exercitarea profesiei, atunci când psihologii constata ca ajung într-un impas profesional sau sunt în postura de a-si depasii limitele de competenta, vor consulta colegii sau supervizorul.

Servicii psihologice în afara competentei

Art. IV.7. În cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu exista standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesionala, nici specialisti atestati si disponibili în acel domeniu si totusi psihologii sunt solicitati, acestia vor depune toate eforturi pentru obtinerea unui standard minimal de competenta având permanent grija sa protejeze clientii, studentii, supervizatii, participantii si pe toti cei implicati pentru a nu produce acestora daune sub o forma sau alta. În acest caz serviciul va continua pâna când solicitarea înceteaza sau pâna când un specialist cu competenta recunoscuta în acel domeniu devine disponibil.

De vreme ce vorbim de servicii la care nu exista standarde generale (as vrea sa stiu care sunt aceste standarde, pentru serviciile recunoscute, ca sa zic asa), cum se definesc standardele minime. Adica e suficient sa citesti un articol pe net despre respectiva problema si ai indeplinit standardul minim ??

Pregatirea continua

Art. IV.8. Psihologii au obligatia sa depuna permanent un efort de mentinere si dezvoltare a competentelor lor prin informare permanenta, programe de formare profesionala de specialitate, consultari cu ceilalti specialisti din domeniu ori prin cercetari care sa conduca spre cresterea competentei profesionale, conform standardelor Colegiului Psihologilor din România.

Care sunt standardele CPR in privinta pregatirii au fost cumva publicate ? Daca e sa ma iau dupa realitate ..as zice ca e cel putin sumbra...la fel ca standardele alea care nu exista. Adica realitatea e cam asa: conferinte si workshopuri pe banda rulanta ...se dau credite la kilogram, si nici macar nu e necesara participarea, e suficient sa te inscrii si sa platesti taxa. Sa mai spunem si de calitatea comunicarii prezentate, care uneori sunt sub orice critica, fara sa respecte nici cele mai minime norme de cercetare stiintifica. Am avut ocazia sa merg la o

conferinta, cu organizare de prestigiu (Cluj, mai 2006), unde la una din sectiunile de comunicari, am avut prilejul ca timp de citeva ore sa aud numai aberatii, cercetari care nu respectau minimul de cerinte din metodologia cercetarii si multe alte asemenea. Si toate acestea erau girate de o prestigioasa comisie din care faceau parte membri de vaza ai CPR, nume grele din psihologia romaneasca. Uneori ei erau cei care coordonau lucrarile prezentate acolo. Asa ca din punctul meu de vedere nu dau 2 bani pe „inaltele standarde” ale CPR. Singurul standard inalt pe care il cunosc ei este inaltimea teancului de bani ...restul nu conteaza.

Obiectivitatea

Art. IV.9. Psihologii au obligatia de a fi constienti de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grija ca furnizarea serviciilor, cercetarea stiintifica, prezentarea rezultatelor concluziilor sa fie facuta cu maxima obiectivitate, evitând orice tendinta de prezentare partiala sau cu tenta subiectiva.

Delegarea

Art. IV.10. Psihologii care delega activitati profesionale spre angajati, supervizati, cercetatori, asistenti vor lua toate masurile pentru a evita încalcare standardelor de competenta ale prezentului Cod.

Afectarea competentei

Art. IV.11. Atunci când psihologii realizeaza ca din motive de sanatate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot sa ofere în conditii de competenta o anumita activitate profesionala, acestia vor cere sprijin si asistenta profesionala pentru a decide daca trebuie sa-si limiteze, suspende sau sa încheie respectiva activitate profesionala.

V. STANDARDE CU PRIVIRE LA RELAȚIILE UMANE

Respect si preocupare

Art. V.1. În relatiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare fata de clienti, studenti, participanti la cercetare, supervizati sau angajati, cautând sa nu produca acestora daune sau suferinta, iar daca acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cât posibil.

Evitarea hartuirii

Art. V.2. Psihologii nu se vor angaja sub nici un motiv într-o forma sau alta de hartuire fie ca aceasta este sexuala, emotionala, verbala sau nonverbala.

Evitarea abuzului

Art. V.3. Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defaimare sau de abuz (fizic, sexual, emotional, verbal sau spiritual) fata de persoanele cu care vin în contact în timpul activitatii lor profesionale.

Evitarea relatiei multiple

Art. V.4. Psihologii vor evita pe cât posibil relațiile multiple, adică relațiile în care psihologii îndeplinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional.

S-a mai spus asta la un articol anterior

Consimțământul în caz de relații cu terți

Art. V.5. Psihologii vor clarifica natura relațiilor multiple pentru toate partile implicate înainte de obținerea consimțământului, fie ca ofera servicii psihologice ori conduc cercetări cu indivizi, familii, grupuri ori comunități la cererea sau pentru a fi utilizate de către terți. A treia parte poate fi școala, instanța judecătorească, diverse agenții guvernamentale, companii de asigurări, poliția ori anumite instituții de finanțare, etc.

Nonexploatarea

Art. V.6. Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nici o formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, studenți, participanți la cercetare, supervizați, angajați). Orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisă.

Participarea activă la decizii

Art. V.7. Psihologii vor avea grijă să permită participarea activă și deplină a celorlalți la deciziile care îi afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

Neintrarea în rol

Art. V.8. Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar: (1) poate fi afectată obiectivitatea, competența sau eficiența activității lor profesionale (2) față de clienți/subiecți există riscul exploatarei sau producerii unor daune.

Urgentarea consimțământului

Art. V.9. Înainte de începerea oricărui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obține consimțământul informat din partea tuturor persoanelor independente sau parțial dependente implicate, excepție făcând circumstanțele în care există nevoi urgente (de ex. tentative sau acțiuni suicidare). În astfel de circumstanțe, psihologii vor continua să acționeze, cu asentimentul persoanei, dar vor căuta să obțină cât se poate de repede consimțământul informat.

Asigurarea consimțământului

Art. V.10. Psihologii se vor asigura că în procesul de obținere a consimțământului informat următoarele puncte au fost înțelese: scopul și natura activității; responsabilitățile mutuale; beneficiile și riscurile; alternativele; circumstanțele unei încetări a acțiunii; opțiunea de a refuza sau de a se retrage în orice moment, fără a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp în

care e valabil consimțământul; modul în care se poate retrage consimțământul dacă se dorește acest lucru.

Delegarea de consimțământ

Art. V.11. În cazul în care, persoana care urmează să beneficieze de un serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-și da consimțământul, se accepta obținerea acestuia de la o persoană apropiată a acesteia care poate să-și apere interesele în mod legal sau de la o persoană autorizată care, conform legii, este în măsură să o reprezinte.

Continuitatea serviciului

Art. V.12. Dacă din motive de boală sau datorită unor evenimente survenite în viața psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând clientul spre un coleg de profesie cu competența necesară și pe cât posibil cu consimțământul clientului.

Dreptul la opoziție

Art. V.13. Cu excepția cazurilor de forță majoră, de urgență (perturbări ale funcționării psihice, în termenii pericolului iminent, care necesită intervenție imediată), psihologul acționează respectând dreptul clientului de a refuza sau a opri prestarea unui serviciu psihologic.

VI. STANDARDE DE CONFIDENȚIALITATE

Întreruperea serviciului din motive de confidențialitate

Art. VI.1. Relația dintre psihologi și beneficiarii serviciilor lor este adesea o relație foarte sensibilă ce necesită realizarea unei alianțe pentru desfășurarea în bune condiții a activității profesionale, motiv pentru care confidențialitatea este obligatorie. Atunci când din motive ce nu pot fi evitate, psihologul nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul respectiv.

Protejarea confidențialității

Art. VI.2. Psihologii vor proteja confidențialitatea tuturor informațiilor adunate în timpul activităților lor profesionale și se vor abține de la dezvăluirea informațiilor pe care le dețin despre colegi, clienții colegilor, studenți și membrii organizațiilor, excepție făcând situațiile: pentru protecția sănătății publice, pentru prevenirea unui pericol iminent, pentru prevenirea săvârșirii unei fapte penale sau pentru împiedicarea producerii rezultatului unei asemenea fapte ori pentru înlăturarea urmarilor prejudiciabile ale unei asemenea fapte. Divulgarea, de către psihologi, a unor date care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștința în virtutea profesiei, dacă aceasta este de natură a încălca clauza de confidențialitate, este interzisă.

Limitele confidentialitatii

Art. VI.3. Psihologii clarifica ce masuri se vor lua pentru protejarea confidentialitatii si ce responsabilitati familiale, de grup ori comunitare au pentru protejarea confidentialitatii, atunci când desfasoara activitati de cercetare sau ofera servicii. Înainte de primirea consimtamântului psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidentialitatii si conditiile în care acesta poate fi încalcat, precum si asupra utilizarii posibile a informatiilor rezultate în urma activitatii sale.

Dezvaluirea de informatii

Art. VI.4. Psihologii pot împartasi informatiile confidentiale cu altii numai cu consimtamântul celor vizati ori de o asa maniera încât cei vizati sa nu poata fi identificati, exceptie facând situatiile justificate de lege sau în circumstante de iminenta sau posibila vatamare fizica sau crima.

Confidentialitatea de colaborare

Art. VI.5. În cazul în care cu acelasi client lucreaza doi psihologi în acelasi timp, acestia vor colabora pe cât posibil, fara restrictii de confidentialitate, exceptie facând situatia în care exista o opozitie clara din partea clientului în acest sens. De asemenea personalul auxiliar va pastra confidentialitatea informatiilor la care are acces prin natura activitatiilor sale.

Utilizarea informatiilor

Art. VI.6. Rezultatele, documentarile si notitele psihologului pot fi folosite numai într-o formula care pastreaza cu rigurozitate anonimatul.

Confidentialitatea fata de terti

Art. VI.7. În cazul în care exista terti implicati în activitatea profesionala a psihologului, acesta va clarifica cu partile implicate limitele confidentialitatii, conditiile de pastrare a confidentialitatii si nu va da curs nici unei solicitari, venite de la o terta parte în dezvaluirea de informatii confidentiale, decât în conditiile respectarii legi si limitelor confidentialitatii.

VII. STANDARDE DE CONDUITĂ COLEGIALĂ

Conduita colegiala

Art. VII.1. Psihologii vor manifesta fata de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine, loialitate si solidaritate, conduitele lor fiind în acord cu standardele profesionale.

Respect

Art. VII.2. Psihologii vor manifesta respect fata de colegii lor de profesie si nu vor exprima critici nefondate si etichetari la adresa activitatii lor profesionale.

Evitarea denigrării

Art. VII.3. Psihologii nu vor acționa, sub nici o formă, în maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie și nu vor împiedica clienții să beneficieze de serviciile lor, dacă nu există un motiv serios și cu implicații etice în acest sens.

Responsabilitatea profesională

Art. VII.4. Atunci când există o intenție justificată de încetare a serviciului psihologic oferit clientului și de îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor menține un contact suportiv și responsabil față de clienți până când acel coleg își asumă continuarea serviciului în cauză.

Autosesizarea

Art. VII.5. În cazul în care psihologii constată că există abateri ale unui coleg de la normele prezentului Cod, vor manifesta preocupare față de violarea de către acesta a standardelor sau principiilor etice, vor atrage atenția celui coleg asupra conduitei neadecvate cu maximă discreție și colegialitate, și se vor adresa Comisiei de Deontologie și Disciplină a Colegiului Psihologilor din România doar în cazul în care comportamentul non-etic persistă.

Adica dacă unul are relații sexuale cu pacienta, îi atrag atenția discret, și dacă continuă „fără număr”, de abia atunci îl raportează :D

Deci, normal ar fi să fie definite acele încălcări pentru care se poate atrage atenția colegială. Adică nu bagăm în aceeași oală relațiile sexuale cu pacienții sau încălcarea confidențialității cu nu știu ce încălcări minore. Cred că așa e normal, să se împartă încălcările pe grade de gravitate și apoi să vedem ce intră la atenționări colegiale și ce merge direct la sesizare.

Srijinul colegial

Art. VII.6. Psihologii vor căuta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.

Concurența neloială

Art. VII.7. Psihologii nu vor practica concurența neloială. Sunt interzise și se consideră concurența neloială următoarele: tentativa sau acțiunea de atragere sau deturnare de clienți, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; practicarea unor onorarii subevaluate în mod intenționat având cunostința de oferta anterioară a altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihologul o deține în scopul atragerii de clienți în interes propriu; preluarea unui contract pe care un alt psiholog l-a denunțat în temeiul prevederilor prezentului Cod; furnizarea de date false privind competența și/sau atestarea profesională în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

VIII. STANDARDE DE ÎNREGISTRARE, PRELUCRARE ȘI PĂSTRARE A DATELOR

Obținerea permisiunii

Art. VIII.1. Psihologii trebuie să obțină permisiunea clienților/subiecților sau a reprezentanților lor legali înainte de a efectua înregistrări audio, video sau scrise în timpul furnizării serviciilor sau în cercetare.

Pastrarea datelor

Art. VIII.2. Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit și vor lua toate măsurile pentru a proteja aceste informații. Originalul și eventualele copii ale acestor informații pot fi păstrate numai cu acordul clienților.

Protejarea datelor

Art. VIII.3. Psihologii se vor asigura că înregistrările asupra cărora au control rămân identificabile numai atât timp cât sunt necesare pentru scopul pentru care au fost realizate și prezintă ca anonime ori distruge orice înregistrare aflată sub controlul lor și care nu mai are nevoie să fie identificabilă personal.

Transferul datelor

Art. VIII.4. Datele colectate, înregistrate și pot fi transferate către psihologii care preiau clienții, consultate și utilizate de colegi de profesie indiferent de forma de atestare, dacă persoanele vizate și-au dat în mod neechivoc consimțământul, iar acest consimțământ nu a fost retras.

Distrugerea datelor

Art. VIII.5. Dacă psihologul renunță la practica sa profesională prin intermediul căreia a realizat acele înregistrări sau dacă acesta se pensionează, va căuta să distrugă înregistrările respective. Înregistrările pot fi plasate către un alt psiholog numai cu consimțământul celor implicați, obținut în prealabil, pentru acele înregistrări. În situația suspendării sau încetării dreptului de liberă practică datele vor fi distruse, dacă nu se impune transferarea lor.

IX. STANDARDE DE ONORARII ȘI TAXE

Dreptul la onorarii

Art. IX.1. Pentru orice serviciu profesional oferit de psihologi, aceștia au dreptul să primească onorarii sau salarii negociate în mod liber cu beneficiarul sau cu o terță parte.

Acordul pentru onorariu

Art. IX.2. Psihologii vor căuta să stabilească, de comun acord cu beneficiarul serviciului oferit, care este valoarea și modalitatea de percepere a onorariului în condițiile legilor în vigoare și fără o falsă prezentare a cuantumului acestui onorariu.

Renegocierea

Art. IX.3. Daca din motive justificate, serviciul oferit necesita restrângeri si limitari, acordul initial va fi renegociat cât mai curând posibil. Psihologii își rezerva dreptul de a modifica valoarea onorariului în functie de situatiile obiective noi aparute, cu notificarea prealabila si cu acordul clientului.

Remunerarea prin terti

Art. IX.4. Daca psihologul ofera un serviciu (consultanta, administrativ, clinic etc.) în care onorariul nu se percepe de la beneficiar, ci revine sub forma unei remunerari de la o a treia parte, remunerarea se va face, pe cât posibil, pentru serviciul oferit si nu pe alte criterii specifice acestor terti (diverse institutii).

Limitele onorariului

Art. IX.5. Onorariul fixat va depinde de calitatea serviciului oferit si competentele profesionale ale psihologului, însa psihologii vor avea grija sa nu ceara un onorariu disproportionat fata de valoarea serviciului oferit. Psihologii nu vor exploata beneficiarii serviciilor lor si vor explica, daca e cazul, valoarea onorariului stabilit.

Ce inseamna onorariu disproportionat. Este o piata libera, deci fiecare e liber sa ceara cit vrea. Daca si obtine asta e o alta discutie. Pina la urma nu e de vina cel care cere, ci cel care da. Atunci cind mergi la cineva renumit vei plati intotdeauna si faptul ca acea persoana este foarte cunoscuta. In fond, daca nu iti convine pretul, poti merge la alt specialist. Important e sa nu se creeze situatii de monopol, sau sa se mearga pe intelegeri informale între psihologi privind stabilirea unor preturi similare

X. STANDARDE PENTRU DECLARAȚII PUBLICE ȘI RECLAMĂ

Onestitatea în reclama

Art. X.1. Psihologii își pot face publicitate numai pe baza propriilor realizari, evitând promovarea unui palmares profesional fals sau exagerat si cu conditia sa nu puna în cauza activitatea unui coleg de profesie.

Nu sunt considerate actiuni publicitare acele manifestari în care numele sau aspecte ale activitatii lor profesionale sunt mentionate în materiale scrise sau audiovizuale realizate de catre terti în scopul informarii publicului si nici acele interventii publice ale psihologilor cu referiri la activitatea sau creatiile lor, daca acestea nu sunt comandate si platite de catre acestia.

Responsabilitati de reclama

Art. X.2. (a) Psihologii care angajeaza persoane fizice sau juridice în scopul de a crea si/sau difuza mesaje care sa promoveze practica lor profesionala, produsele sau activitatile lor își vor pastra responsabilitatea profesionala pentru mesajele respective; (b) Psihologii nu vor oferi remunerari angajatilor din presa scrisa si audiovizuala sau alte forme de comunicare a informatiei catre public pentru a li se face publicitate în cadrul programelor/sectiunilor de

stiri ; (c) Publicitatea facuta activitatii unui psiholog trebuie sa fie explicita si identificata ca atare.

Art. X.3. Psihologii care se ocupa cu anunturile, cataloagele, brosurile sau reclama pentru simpozioane, seminarii sau alte programe educationale *si care nu au o calificare adecvata* se vor asigura ca descriu cu precizie publicul tinta, programul, obiectivele educationale si taxele.

Bucata asta „*si care nu au o calificare adecvata*” nu stiu de unde e scoasa. M-am uitat pe codul american, dar nici vorba de asa ceva. Oricum e stupida – nu au calificare adecvata – calificare pt ce, pentru publicarea de anunturi sau ce. Se da diploma pt asa ceva? In versiunea americana, articolul se refera strict la prezentare unor date cit mai corecte despre manifestarile stiintifice sau cursurile de pregatire.

Reprezentarea în declaratii

Art. X.4. Psihologii vor clarifica daca actioneaza ca simpli cetateni, ca membrii ai unor organizatii sau grupuri specifice, atunci când dau declaratii sau când sunt implicati în activitati publice.

Declaratii publice

Art. X.5. Atunci când psihologii ofera informatii, exprima puncte de vedere pe teme profesionale si fac declaratii publice prin mijloace de informare în masa, publicatii de specialitate sau în format electronic, se vor asigura ca acestea se înscriu în limitele competentelor profesionale si nu contravin prevederilor prezentului Cod.

Situatii publice

Art. X.6. Psihologii își asuma responsabilitatea deplina pentru aparitia lor publica, care trebuie sa fie în acord cu principile si standardele din prezentul cod. Psihologii vor oferi informatii corecte referitoare la: experienta si calificarea lor, titlurile academice, lucrarile publicate si rezultatele studiilor lor, statutul profesional si afilierea la diferite organizatii, serviciile pe care le acorda si calitatea acestora, taxele percepute.

STANDARDE SPECIFICE

XI. EDUCAȚIE ȘI FORMARE

Calitatea ofertei educationale si formative

Art. XI.1. Psihologii vor manifesta preocupare fata de programele educationale si cele de formare profesionala, asigurându-se ca acestea furnizeaza cunostintele si experienta necesare si suficiente pentru pregatirea studentilor si supervizatorilor la standarde corespunzatoare atestarilor, diplomelor sau gradelor academice/profesionale care urmeaza sa fie obtinute. Cunostintele oferite trebuie sa se bazeze pe date experimentale si pe o argumentatie stiintifica.

Din nou: care sunt acele standarde de care se tot vorbeste ...ca nu le-a vazut inca nimeni.

Transparenta

Art. XI.2. Psihologii care raspund de programele educationale sau de formare se vor asigura ca exista o descriere recenta si precisa a acestora: obiective, continut, beneficii si obligatiile care trebuie îndeplinite pentru absolvirea programului, inclusiv modalitatile de evaluare si taxe. Aceste informatii trebuie sa fie disponibile pentru toate partile interesate.

Responsabilitate educationala

Art. XI.3. Psihologii se vor asigura ca programele cursurilor acopera tematica propusa, ca informatia este prezentata cu acurate, ca exista modalitati adecvate de evaluare a progresului si ca tipurile de experiente descrise la curs sunt relevante. Psihologii pot sa modifice continutul sau cerintele cursului atunci când considera aceste schimbari necesare sau dezirabile din punct de vedere pedagogic, atâta vreme cât studentii si cei implicati sunt anuntati din timp de aceste modificari.

Limite cadru, de informare

Art. XI.4. Psihologii nu vor cere studentilor sau celor supervizati sa dezvaluie informatii personale în activitatile de curs sau în cadrul unor programe de formare profesionala/supervizare.

Conflicte în evaluare

Art. XI.5. Psihologii din institutiile de învățământ superior care evalueaza performanta academica a studentilor într-o forma de terapie nu vor oferi si servicii de terapie studentilor pe care îi evalueaza, pe durata acestei evaluari. În cazul unui curs/ program în care terapia individuala sau de grup este specificata ca si cerinta obligatorie, psihologii responsabili cu derularea programului vor permite studentilor/cursantilor sa opteze pentru serviciile specialistilor neafiliati la respectivul program.

Hartuire si relatii sexuale

Art. XI.6. Psihologii nu vor hartui sexual si nu se vor angaja în relatii sexuale cu studentii sau cu supervizatii din departamentul, centrul sau din institutia în care lucreaza si asupra carora acestia au sau pot avea o autoritate evaluativa.

Abuzul de autoritate

Art. XI.7. Fiind constienti de influenta pe care o au ca profesori sau coordonatori asupra elevilor, studentilor, participantilor la cursuri, celor aflati în supervizare, psihologii nu vor face abuz de autoritatea lor si nu vor umili sau ameninta în nici un fel integritatea sau imaginea de sine a acestora.

Calificari speciale

Art. XI.8. Psihologii nu vor forma persoane care nu au absolvit o forma de învățământ superior, nu au specializare, experienta de lucru sau orice alta dovada de calificare atunci când formarea vizeaza folosirea metodelor sau tehnicilor speciale (de ex. hipnoza, biofeedback, tehnici avansate de testare etc.)

XII. TERAPIE ȘI CONSILIERE

Informarea clientului

Art. XII.1. În obținerea consimțământului informat din partea clientilor, psihologii vor informa în prealabil clientul cu privire la forma de terapie utilizată, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidențialității, implicarea unor terti, onorarii și vor da curs oricărei alte cereri de informare solicitate de client în acest sens. Dacă terapeutul se află încă în supervizare, dar poate desfășura în mod legal și profesional activitatea terapeutică pentru care se află în supervizare, va aduce la cunoștința clientului acest lucru cât mai curând posibil și de asemenea va face cunoscut numele terapeutului care-l supervizează.

Consimțământul pentru dezvăluire

Art. XII.2. În cazul ședințelor de terapie sau consiliere, înregistrările pot fi transferate și spre cei care preiau clienții respectivi, putând avea acces la acestea atât colegii de profesie cât și supervizorii ce se află într-un proces de formare terapeutică, dar numai cu consimțământul dat în prealabil de cei vizati în acele înregistrări.

Intimitatea relației profesionale

Art. XII.3. Clienții vor beneficia de servicii de consultanță, consiliere sau terapie din partea psihologilor fără prezența unor terti, aceasta fiind permisă numai dacă există un acord în acest sens, atât din partea clientului cât și din partea psihologului.

Precizarea clientului

Art. XII.4. Atunci când în procesul terapeutic sunt implicați, fie partenerul de viață, fie alți membrii de familie, psihologii vor clarifica de la început relațiile pe care le au, cu fiecare persoană implicată și vor preciza cine este clientul: o anumită persoană, relația de cuplu, familia. Psihologii vor preciza de asemenea care sunt limitele confidențialității.

Precizări suplimentare în terapia de grup

Art. XII.5. În cadrul terapiei de grup psihologii vor preciza regulile de grup, rolurile și responsabilitățile ce revin tuturor participanților și de asemenea limitele confidențialității.

Analiza ofertei de serviciu complex

Art. XII.6. În cazul în care clienții primesc deja servicii psihologice și de la alți psihologi sau de la alți specialiști din alte domenii, psihologul va examina posibilitatea angajării sale într-o relație terapeutică (dacă aceasta este solicitată) prin analiza condițiilor, beneficiilor potențiale ale clientului, riscurilor de conflict sau a confuziilor care pot să apară. Psihologul va discuta cu clientul aceste limitări înainte de obținerea consimțământului.

Intimitatea sexuala cu clientii sau apropiati ai acestora

Art. XII.7. Psihologii nu se vor angaja în relatii de intimitate sexuala cu clientii lor, cu persoanele despre care stiu ca se afla în relatii apropiate cu clientii lor (rude, prieteni, alti cunoscuti) si nici nu vor încheia terapia pentru a nu intra sub incidenta acestui standard.

Da daca de exemplu pacienta e cam neglijata, si are si ea nevoie de putina consolare ...adica daca faci sex cu ea ...se poate considera ca un fel de terapie complementara la sedintele normale. Ca de fapt prin asta tu respecti principiul enuntat ceva mai sus „sa contribui la starea de bine a pacientului” :D deci pe cale de consecinta, nu se pune ca incalcare a codului. Ca si matematic daca o luam: sex cu pacienta (- 1), starea ei de bine (+ 1) . Si dupa cum am invatat noi + 1 cu - 1 se anuleaza reciproc, deci rezulta 0 (zero) incalcare ale codului.

Pe de alta parte daca corelam incalcare de mai sus cu „rezolvarea amiabila si informala” a incalcarii putem avea un scenariu de genul:

- Te reclam la CPR ca ai facut sex cu pacienta ta
- Hai ma ce dracu ai, sunt si eu om, ca doar nu am violat-o ...a vrut si ea... plus ca n-ai vazut ce bunaciune e ...
- Nu se poate ma...nu e admisibil asa ceva .. sunt niste reguli in asta ...
- Hai ma ce esti asa... ce te doare pe tine ca mi-am pus-o cu aia ... hai ca ti-o dau si tie o tura ...
- Hmmm... pe bune.... Face si oral ... :D

De vreme ce incalcarile etice se pot rezolva informal... e posibil orice .. :D

Deci pe de o parte contribui la starea ei de bine, pe de alta parte poti rezolva „informal” ... la ce dracu mai trebuie codul asta ... ca pentru sters la cur avem hirtie igienica ...ca asta cu toner pe ea cica nu e buna ca faci hemoroizi :D

Terapia cu parteneri sexuali

Art. XII.8. Psihologii nu vor accepta în terapie persoane cu care au avut relatii de intimitate sexuala.

Relatia sexuala cu fostii clienti

Art. XII.9. Psihologii nu se vor angaja sub nici o forma în relatii de intimitate sexuala cu fostii clienti pentru o perioada de cel putin 2 ani de la încheierea terapiei. Aceasta nu înseamna ca dupa aceasta perioada acestia pot sa întretina relatii de intimitate cu fostii clienti, exceptie facând doar circumstantele în care acestia pot face dovada ca nu a existat nici o forma de exploatare în timpul sau în cei 2 ani de dupa terminarea terapiei.

Pe ce baza s-a stabilit perioada asta de 2 ani. De ce nu 1 an. Sau **4 luni, 3 saptamini si 2 zile** ... :D Majora nu trebuie sa fie ? :D Oricum e copiat dupa codul american, dar drept vorbind nu inteleg de ce 2 ani. Articolul respectiv din codul american e mult mai detaliat, tocmai ca sa fie mai clar precizate circumstantele. La noi s-a mai redus ca oricum nu cred ca va investiga cineva asa ceva.

Încheierea terapiei din lipsa de beneficii

Art. XII.10. Psihologii vor încheia orice forma de terapie cu clientii lor dacă există evidente clare că aceștia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clientilor.

Încheierea terapiei din alte motive

Art. XII.11. Psihologii vor încheia terapia dacă clientul intră într-o relație cu o persoană cunoscută sau apropiată terapeutului și apare riscul unei relații multiple, dacă există o agresiune din partea clientului asupra terapeutului sau dacă există o solicitare clară în acest sens din partea clientului.

Ce înseamnă „persoană cunoscută sau apropiată”. Cit de cunoscută sau apropiată. Riscul unei relații multiple... să nu facă ménage à trois sau ce :D În codul american se vorbește de rude apropiate sau persoane apropiate = persoane care înseamnă ceva pentru client, nu simple cunoscute.

Întreruperea și continuarea terapiei

Art. XII.12. Dacă din motive de boală sau de indisponibilitate a psihologului terapia trebuie întreruptă pentru o perioadă mai lungă de timp, atunci psihologul va căuta să-i ofere clientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea și competența necesară continuării terapiei și care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se află terapia, demersurile terapeutice începute sau finalizate până în acel moment, cu consimțământul clientului.

Continuarea terapiei cu un alt terapeut

Art. XII.13. Psihologul care preia un client, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atenție conținutul demersului, potențialul de risc, beneficiile, iar dacă e nevoie poate consulta pe cei ce au fost implicați în procesul terapeutic și abia apoi va decide modalitățile de continuare a terapiei.

XIII. EVALUARE ȘI DIAGNOZĂ

Prezentarea caracteristicilor psihologice

Art. XIII.1. Psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă e vorba de recomandări, rapoarte sau evaluări, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor.

Dacă psihologii realizează că (re)examinarea individului nu este justificată sau necesară, atunci aceștia vor explica această opțiune, precizând sursele și documentele care stau la baza acestor concluzii.

Conditii de utilizare a instrumentelor

Art. XIII.2. Psihologii vor utiliza (administra, scora, interpreta) metodele si tehnicile de evaluare în stricta conformitate cu normele instituite în acest sens de Colegiu. Astfel psihologii vor folosi numai instrumente de evaluare ale caror caracteristici tehnice (validitate si fidelitate) au fost stabilite, care detin etalon pentru membrii populatiei vizate si sunt însoțite de manualul acestuia. În urma oricarei evaluari, psihologii vor preciza beneficiarului limitele rezultatelor si interpretarilor. Psihologii vor folosi metode de evaluare adecvate nivelului educational al indivizilor, în afara cazului în care folosirea unui limbaj sofisticat sau a unei alte limbi este relevanta pentru scopul evaluarii. Psihologii vor respecta de asemenea legislatia în vigoare cu privire la drepturile de autor si de proprietate intelectuala pentru instrumentele de evaluare folosite, promovând si respectând astfel munca si activitatea colegilor lor de breasla.

Consimțământul pentru evaluare/diagnoza

Art. XIII.3. Psihologii vor obtine consimțământul informat pentru serviciile de evaluare cu exceptia cazului în care (1) acestea sunt ceruta de lege sau de reglementarile în vigoare; (2) testarea este o activitate educationala, institutionala sau organizationala prevazuta de reglementari interne; consimțământul informat include explicarea naturii si scopului de evaluare, costurile, implicarea unei a treia parti, limitele de confidentialitate si ocazii pentru cel evaluat de a formula întrebări si de a primi raspunsuri.

Psihologii vor informa persoanele fara capacitate deplina de a-si da consimțământul si persoanele pentru care testarea este ceruta de reglementarile legislative, cu privire la natura si scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj usor de înțeles pentru persoana care urmeaza sa fie evaluata.

Psihologii care folosesc serviciile unui traducator vor cere consimțământul clientului pentru a folosi serviciile acelui traducator, se vor asigura ca se va mentine confidentialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoza.

Datele de evaluare/diagnoza

Art. XIII.4. Datele obtinute pot fi scoruri brute si standardizate, raspunsurile clientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările si consemnarile psihologului, declaratiile si comportamentul clientului în timpul unei examinari. Psihologii vor oferi datele obtinute, sub forma de rezultate clientului si, daca e cazul, unor terti numai cu consimțământul clientului, sau fara acordul acestuia în situatiile prevazute de lege. Psihologii vor evita sa faca publice datele obtinute, cu exceptia situatiilor prevazute de lege, protejând clientul de orice forma de exploatare, abuz si prevenind devalorizarea datelor de evaluare/diagnoza. Datele de evaluare/diagnoza reprezinta proprietate a psihologului sau institutiei care realizeaza evaluarea/diagnoza si vor putea fi administrate si utilizate doar de catre psihologi calificati în folosirea acestor instrumente.

Constructia de instrumente

Art. XIII.5. Psihologii care construiesc sau adapteaza teste si alte instrumente de masurare vor folosi proceduri în acord cu normele internationale actuale privind proiectarea instrumentelor, standardizarea, validarea, reducerea sau eliminarea erorilor si vor preciza recomandarile privind folosirea oricarui instrument în manualul de utilizare.

Interpretarea rezultatelor

Art. XIII.6. În interpretarea rezultatelor evaluării, fiind incluse aici și interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluării, precum și numeroși alți factori, abilitățile de testare și caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situationale, personale, lingvistice și culturale) care pot afecta judecățile psihologilor sau care pot reduce acurătatea interpretărilor.

Calificarea în testare

Art. XIII.7. Psihologii nu vor promova/ încuraja folosirea tehnicilor de evaluare psihologică de către persoane necalificate și neautorizate, decât în cadrul unei formări în care există o supervizare adecvată.

Actualitatea evaluării

Art. XIII.8. Psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandări pe teste depășite/învechite, pe date care nu mai sunt folosite pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor și tehnicilor de evaluare și asistența psihologică stabilite de Colegiu

Responsabilitatea administrării instrumentelor

Art. XIII.9. Psihologii care oferă servicii psihologice de evaluare altor profesioniști vor prezenta cu acurătate scopul, normele, validitatea, fidelitatea și aplicarea fiecărei proceduri, precum și orice altă calitate a acestora. Psihologii își vor menține responsabilitatea pentru aplicarea, interpretarea și folosirea adecvată a instrumentelor de evaluare, indiferent dacă vor interpreta rezultatele ei înșiși sau vor folosi o interpretare computerizată sau de altă natură.

Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluați

Art. XIII.10. Indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt făcute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicațiile necesare înțelegerii rezultatelor, excepție făcând situațiile în care natura relației împiedică acest lucru (situații de evaluare organizațională, preangajare și evaluări prevăzute de lege), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înainte începerii evaluării.

Materialele

Art. XIII.11. Materialele de evaluare/diagnoză cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocoale, întrebările sau stimulii utilizați, alte fișe sau formulare necesare și nu include datele de evaluare/diagnoză. Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neînstrăinarea lor către persoane care nu au competența necesară, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevăzut de lege și obligațiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

XIV. CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI VALORIFICAREA REZULTATELOR

Standarde internationale

Art. XIV.1. În cercetarile lor psihologii vor cauta, pe cât posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologica internationala, respectând atât standardele de rigoare stiintifica cât și standardele etice.

Acordul de cercetare

Art. XIV.2. Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei institutii, pentru desfasurarea cercetarilor, acestia vor furniza toate datele necesare pentru acordarea aprobarii și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespundă aprobărilor primite.

Obținerea consimțământului

Art. XIV.3. În obținerea consimțământului informat psihologii vor aduce la cunostinta participantilor scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, riscurile, beneficiile inclusiv compensatiile financiare, limitele confidentialitatii, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și în general toate datele pe care participantii le solicita și de care au nevoie pentru a-și da consimțământul. În cazul în care există posibilitatea producerii unor daune și suferință, psihologii au obligatia să o minimizeze pe cât posibil.

Utilizarea de suport audio-video

Art. XIV.4. Psihologii vor obține consimțământul informat de la toți participantii la cercetare pentru înregistrările audio și video, înainte efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce daune celor implicați .

Limitări ale informării

Art. XIV.5. Psihologii nu vor face studii și cercetări care implică proceduri de prezentare ascunsă/falsă a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participantii vor fi informați de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimțământul, putând oricând să-și retragă datele din cercetare. Cercetarea, în acest caz, poate fi derulată numai dacă nu poate produce suferință sau daune participantilor.

Exceptia de la consimțământ

Art. XIV.6. Psihologii se pot dispensa în cadrul cercetarilor de consimțământul informat al participantilor numai dacă (a) cercetarea nu poate produce în nici un fel daune (observatii naturale, practici educationale sau curriculare, chestionare anonima, cercetare de arhive) sau (b) este permisă de reglementari legislative.

Persoane și grupuri vulnerabile

Art. XIV.7. Psihologii vor cauta să examineze etic, independent, adecvat drepturilor omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implică grupuri vulnerabile și/sau

persoane cu incapacitate de a-si da consimtamântul informat, înainte de a lua decizia de a începe.

Evitarea unor categorii de subiecti

Art. XIV.8. Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-si da consimtamântul în nici un studiu sau cercetare, daca studiul sau cercetarea avuta în vedere poate fi finalizata la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplina de a-si da consimtamântul informat.

Manipularea prin cresterea compensatiilor

Art. XIV.9. Psihologii vor evita sa propuna si sa acorde participantilor la cercetare compensatii financiare excesive sau alte forme de stimulente pentru participarea la cercetare si care pot favoriza obtinerea consimtamântului, cu atât mai mult atunci când sunt evidente clare ca exista riscul producerii de suferinta si daune în timpul cercetarii.

Utilizarea animalelor în cercetare

Art. XIV.10. Psihologii care utilizeaza animale în cercetarile lor, vor evita provocarea de suferinta acestora, exceptie facând cercetarile care nu presupun metode invazive producatoare de suferinta sau leziuni.

Nu reusesc sa imi clarific acest articol de nici un fel. Adica sa incerci sa nu faci animalele sa sufere (=sa eviti), dar poti sa faci asta (sa le faci sa sufere) în experimentele care nu presupun metode invazive. E cam incilcit dupa parerea mea, dar poate nu reusesc eu sa pricep.

Corectitudinea datelor

Art. XIV.11. Psihologii nu au voie sa prezinte date false pentru care nu au fost facute în realitate masuratori. Daca vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora vor face toti pasii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage si anula cercetarea.

Asta e corect, la fel ca si articolul de mai jos despre plagiat, dar cum se „pupa” asta cu articolul XIV.17, care spune ca se vor „evita”. Adica pina la urma cum ramine: „nu ai voie” sau „se evita”. La cum sunt facute articolele astea, pina la urma orice magarie faci poti sa cazi în picioare :D

Plagiatul

Art. XIV.12. Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetari, ca aparținându-le lor.

Abuzul de status

Art. XIV.13. Psihologii vor fi creditati pentru cercetarile facute cât si pentru publicarea acestora numai în masura în care acestia au o contributie majora. Astfel psihologii vor face distictia între autor principal al cercetarii, contributie la cercetare, contributie minora si statusul sau pozitia pe care o detine respectivul psiholog. Astfel pozitia academica, titlul academic sau pozitia sociala sau cea de sef de departament sau manager într-o institutie nu

confera nimanui credit pentru o pozitie principala în cercetare, decât în masura în care exista o acoperire reala prin contributia adusa la cercetare si nu prin statusul social sau academic.

Teoretic suna bine...da' realitatea ne omoara. Dupa cum stim bine, mai ales in mediul universitar, sunt o multime de profesori a caror unica contributie e faptul ca isi pun numele ca prim autori pe volume/articole, iar ca urmare a relatiilor lor, asigura o publicitate mai buna, eventual publicarea la edituri de prestigiu. Asta daca nu se apuca sa copie din carti straine si sa apara apoi ca autori unici.

Transmiterea datelor

Art. XIV.14. Atunci când exista solicitari de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetator decât cei implicati direct în cercetare, psihologii vor putea oferi datele de cercetare numai în masura în care se pastreaza confidentialitatea acestor informatii de catre cei carora li se încredinteaza si daca exista o specificare clara a modului de utilizare a acestora.

Protejarea datelor

Art. XIV.15. Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurându-se ca acestea sunt pastrate în conditii de securitate. Protocoalele de cercetare, datele de cercetare sistematizate sau cele deja publicate pot fi pastrate fara restrictii dar în conditiile respectarii normelor etice.

Onestitate stiintifica

Art. XIV.16. Psihologii implicati în evaluarea, monitorizarea, realizarea si raportarea activitatilor de cercetare stiintifica vor manifesta imparțialitate si obiectivitate si vor respecta drepturile de proprietate intelectuala. Selectia proiectelor de cercetare, a rezultatelor cercetarilor realizate pentru a fi valorificate publicistic sau practic se va face doar pe criterii de relevanta stiintifica, excluzându-se orice considerent personal sau de natura extraprofesionala.

Buna conduita în cercetarea stiintifica

Art. XIV.17. În activitatea de cercetare stiintifica psihologii **vor evita** ascunderea sau înlaturarea rezultatelor nedorite, confectionarea de rezultate, înlocuirea rezultatelor cu date fictive, interpretarea deliberat distorsionata a rezultatelor si deformarea concluziilor, plagierea rezultatelor sau a publicatiilor altor autori, neatribuirea corecta a paternitatii unei lucrari, nedezvaluirea conflictelor de interese, deturnarea fondurilor de cercetare, neînregistrarea si/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate în evaluari, nerespectarea conditiilor de confidentialitate precum si publicarea sau finantarea repetata a acelorasi rezultate ca elemente de noutate stiintifica.

Datele contradictorii, diferentele de conceptie experimentală sau practica, diferentele de interpretare a datelor, diferentele de opinie nu constituie abateri de la buna conduita în cercetarea stiintifica.

„Vor evita” – credeam ca toata enumerarea de acolo ar trebui sa poarte calificativul „ESTE INTERZIS”. Practic tot ce se scrie la articolele XIV.11 – XIV.16 este anulat de acest articol. Acolo scrie sa nu faca, aici – sa evite. Pai nu prea e acelasi lucru. Ca tot a trecut CPR la principiile de mai sus „cele mai inalte standarde” ... si ce se intimpla daca nu evita ... „Imi

pare rau mult stimata si iubita comisie, eu am incercat din tot sufletul sa evit...da' n-am putut ... imi dadea cu virgula ... :D"

Cam tot ce e enumerat acolo inseamna „FALSIFICAREA CERCETARII STIINTIFICE” ...si CPR trateaza asta la capitolul „vor evita” ... cre' ca baietii de acolo se cam simt cu musca pe caciula ca sa zic asa...ca probabil nici ei nu au putut evita ...e si.... doar nu s-a facut gaura-n cer ... Alte citeva chestii sunt mai de graba de sfera penalului ..deturnare de fonduri, plagiatda cum o sa se pedepseasca asa ceva... ca doar ei au incercat sa evite...da' n-au putut saracii ...cum ar fi de exemplu unele persoane cu functie importanta in comisia de etica care n-a putu evita sa plagieze ...da ce sa faca.... ca doar cu toti am copiat pe la examene ...ce daca a copiat si el o carte probabil ii lipsea coperta si a crezut ca o scrisese el cind era mai tinar :D

Si daca tot vorbim de codul ala american care a fost copiat, acolo scrie destul de clar – „**nu fac**” (do not). Nici vorba de a **evita** (avoid).

“Psychologists do not fabricate data.

Psychologists do not present portions of another's work

Psychologists do not publish, as original data, ...”

Conform definitiei DEX [1977], „evita – a cauta sa scape de ..., a se feri de ..., a ocoli. A impiedica, a indeparta, a inlatura”

Cel putin in limba romana, se foloseste „a evita” atunci cind se fac recomandari. Atunci cind se pun interdictii se foloseste „este interzis”. Ca de exemplu exista semnul de „stationare interzisa” nu de „evitati stationarea”. „A evita” se refera la o recomandare pe care poti sau nu sa o iei in seama. Ramine la latitudinea ta cum procedezi. In mod normal articolul ala trebuia sa inceapa cu „ESTE INTERZIS”

XV. DISPOZIȚII FINALE

Art. XV.1. Codul deontologic al profesiei de psiholog cu drept de libera practica intra în vigoare odata cu aprobarea lui de catre Conventia Nationala a Colegiului Psihologilor din România.

A fost aprobata chestia asta de Conventia Nationala a CPR ??? Nu am reusit sa gasesc pe site-ul Colegiului vreo mentiune de acest fel, dar cine stie, poate nu am cautat suficient. Oricum, o conventie care aproba asa ceva, e o ilustrare perfecta a ceea ce zicea **Gustave LeBon**: „*Multimile nu cumuleaza inteligenta ci mediocritatea*”.

Art. XV.2. Psihologii au responsabilitatea de a cunoaste si de a aplica prevederile acestui Cod. Orice fapte savârsite în legatura cu profesia care contravin prevederilor prezentului Cod, angajeaza raspunderea disciplinara a psihologilor.

Art. XV.3. Membrii Colegiului Psihologilor din România nu vor recunoaste, ca fiind profesionala, activitatea care este neconforma cu principiile si standardele acestui Cod.

Art. XV.4. Toti psihologii vor coopera cu Comisia de Deontologie si Disciplina a Colegiului Psihologilor din România, atât în supervizarea conduitelor etice cât si în promovarea lor. Refuzul cooperarii atrage de la sine violarea prevederilor acestui Cod si prin urmare sanctionarea psihologilor în cauza în conformitate cu Codul de procedura disciplinara.

Art. XV.5. Pentru a mentine relevanta si actualitatea codului, acesta este revizuit de Comisia de Deontologie si Disciplina a Colegiului Psihologilor din România dupa o perioada de 4 ani sau atunci când situatia o impune.

PROCESUL DE LUARE A UNEI DECIZII ETICE

Toate cele 3 principii si cele 7 + 4 standarde (7 generale + 4 specifice) trebuie sa fie luate în considerare pentru luarea unei decizii etice. Totusi exista circumstante în care principiile etice vin în conflict si nu se poate acorda aceeasi greutate fiecarui principiu. Complexitatea dilemelor etice nu permite o ierarhizare ferma a principiilor. Totusi cele 3 principii au fost ordonate în concordanta cu greutatea acordata.

Acest proces trebuie sa fie unul relativ rapid, conducând spre o solutie simpla a unei situatii cu implicatii etice. *Acest lucru e simplu în cazul în care exista standarde clare pentru acele situatii si nu apare nici un conflict între principii sau standarde.* [despre ce standarde este vorba. Care sunt acele standarde?] Pe de alta parte unele aspecte etice (în special cele în care apare un conflict între principii) nu se pot rezolva usor si necesita timp pentru deliberare. În continuare sunt prezentati cativa pasi, pasii de baza în luarea unei decizii etice.

1. Identificarea aspectelor si practicilor relevante etic
2. Elaborarea alternativelor posibile
3. Analiza probabilitatii riscurilor si beneficiilor de scurta durata, de lunga durata si a celor în derulare (prezente) pentru fiecare alternativa de actiune asupra individului / grupului implicat si de asemenea probabilitatea de a afecta clientul, familia sau colegii clientului, institutia în care este angajat clientul, studentii, participantii la cercetare, disciplina, societatea.
4. Alegerea celei mai bune directii de actiune dupa aplicarea constienta a principiilor si standardelor acestui Cod.
5. Evaluarea rezultatelor actiunii alese.
6. Asumarea responsabilitatii pentru consecintele actiunii, incluzând corectarea consecintelor negative, daca se poate, ori reangajarea în procesul de luare a deciziei daca situatia etica nu a fost solutionata.

Psihologii aflatii într-un proces de deliberare, consumator de timp, sunt încurajati si li se recomanda sa se consulte cu colegii lor sau cu persoane avizate dintr-un corp de avizare a problemelor etice (ex. Comisia de deontologie si disciplina a Colegiului) ce pot aduce obiectivitate si clarificare în procesul de luare a deciziei. Desi decizia directiei de actiune apartine psihologului cautarea si apelarea la astfel de consultari reflecta maturitate profesionala si o abordare etica a procesului de luare a deciziei.

DEFINIREA TERMENILOR

În sensul prezentului Cod urmatorii termeni se definesc astfel:

1. *Psihologul* reprezinta orice persoana care este membru, asociat, absolvent afiliat, sau strain afiliat la CPR. **Corect ar fi fost psiholog = psiholog cu drept de libera practica, ca asa a fost definit in preambul. Sau pina au terminat de scris codul, au uitat de definitiile de la inceput :D**
2. *Clientul* reprezinta o persoana, un cuplu (ca relatie), o familie sau grup (inclusiv organizatie sau comunitate) caruia i se ofera servicii psihologice din partea unui psiholog. Clientii, participantii la cercetari, studentii si orice alte persoane cu care psihologul vine în contact în timpul activitatii sale profesionale sunt independenti daca în mod independent au stabilit un contract ori si-au dat consimtamântul informat. Persoanele sunt partial dependente daca decizia contractului sau a consimtamântului informat este împartita de doua sau mai multe parti (ex. parinti si conducerea scolii, muncitori si conducerea institutiei, adult si familia sa). Persoanele sunt considerate complet dependente daca acestea nu pot sau pot în foarte mica masura sa aleaga între a primi sau nu un serviciu ori sa participe la o activitate (ex. pacientii care au fost involuntar în supusi unor interventii psihiatrice, copiii foarte mici implicati în proiecte de cercetare).
3. *Subiect* reprezinta o persoana care participa la un proiect de cercetare stiintifica, fie ca face parte din grupul experimental, fie ca are rol de martor.
4. *Ceilalti* reprezinta orice individ sau grup cu care psihologul vine în contact în decursul muncii sale. Acest termen include dar nu se limiteaza la participantii la cercetare; clienti în cautare de ajutor; studenti; supervizori; angajati; colegi; patroni; a treia parte si orice membru public în general.
5. *Drepturile legale ori civile* reprezinta acele drepturi protejate prin lege si recunoscute ca atare.
6. *Drepturile morale* reprezinta drepturile fundamentale si inalienabile ale omului care pot fi sau nu protejate total de legile în vigoare. Un loc aparte, ca semnificatie, pentru psihologi îl ocupa spre exemplu dreptul la: ***egala justitie***; onestitate; dezvoltarea unei intimitati adecvate; ***autodeterminare***; ***libertate personala***. Protejarea unor aspecte ale acestor drepturi pot implica practici care nu sunt continute sau controlate de catre legile în vigoare. În plus drepturile morale nu se limiteaza la cele mentionate în aceasta definitie.

Dreptul la justitie egala este garantat de Constitutie (art 16). Si nu e un „drept moral” e un drept constitutional. Si daca nu e cu suparare - ce treaba au psihologii cu egalitatea justitiei. Credeam ca de asta se ocupa chiar...Justitia. Discutiile despre cit de mult functioneaza dreptul asta in realitate nu fac obiectul comentariului de fata. Si oricum aceste discutii privesc toti cetatenii, nu doar psihologii.

Libertatea individuala este de asemenea garantata prin Constitutie (art 23). Si la fel – nu e drept moral, e constitutional. Ceea ce in fapt reprezinta mult mai mult. Si iarasi e o problema de care nu se ocupa psihologii.

Autodeterminarea – pai gindindu-ma asa, am incercat sa vad unde s-ar incadra, pentru ca daca judeci dupa termeni, este echivalenta cu „libertatea”. Cel putina asa gindeam eu. Pe urma am avut curiozitatea sa ma uit in DEX [1977]. Si i-a sa vezi surpriza. Definitia este asa: „Autodeterminare – Principiu potrivit caruia **o natiune are dreptul sa-si aleaga singura** statutul politic si calea de dezvoltare economica, sociala si culturala: ansamblu de masuri care pun in practica acest principiu”

Iar Wikipedia zice si ea: „Principiul autodeterminării națiunilor sau a popoarelor, este un principiu din dreptul internațional care prevede dreptul popoarelor și al națiunilor de a-și

determina singure cursul propriei dezvoltării politice, economice, culturale și sociale, fără intervenții directe sau indirecte din exterior. Principiul constituie o normă generală care produce efecte juridice pentru întreaga comunitate de state.”

Deci, autodeterminarea se refera la natiuni, si este un principiu de drept international, deci nu un „drept moral”. Si mai mult decit atita, se ocupa psihologii romanii de autodeterminarea natiunilor ... =>) ...deja tre sa ma duc la baie ca ma pis pe mine de ris.... Adica vine natiunea la psiholog ...banuiesc ca asta se incadreaza la terapiile de grup :D

Problema e ca atunci cind traduci, sa mai si vezi sensurile: self-determination – inseamna autodeterminare, dar si gindire independenta. Numai ca in limba romana exista alt sens pentru autodeterminare. Daca tot vorbim de „traducere si adaptare” in cazul testelor psihologice, poate ar fi bine sa va uitati mai bine la sensurile cuvintelor atunci cind lucrati dupa traduceri.

Hai ca am revenit ... Pe ansamblu, nu prea inteleg ce se vrea cu definitia „dreptului moral”. Expresia este folosita doar la articolul I.4. Problema e ca cel putin o parte din drepturile exemplificate nu au nici o treaba cu psihologia. Pina la urma se uzeaza iar de vorbe si principii mari, sa dea bine, ce conteaza, bagam acolo ca politicienii, sa sune bine ... ca maneaua la petreceri.

7. *Discriminarea* reprezinta activitatea care prejudiciaza ori promoveaza prejudecati cu privire la persoane datorita culturii acestora, nationalitatii, etniei, culorii sau rasei, religiei, sexului sau orientarii sexuale, statutului marital, abilitatilor fizice sau intelectuale, vârstei, statutului socio-economic si oricaror alte preferinte, caracteristici personale, conditii sau statute.

8. *Hartuirea sexuala* include una sau ambele situatii: (i) Utilizarea puterii ori autoritatii în încercarea de a forta o persoana sa se angajeze sau sa tolereze activitati sexuale. Aici intra intimidarea sau fortarea pentru noncomplianta ori promisiunea unor compensatii sau recompense pentru complianta. (ii) Angajarea în mod deliberat si repetat în comentarii sexuale nesolicitate, anecdote, gesturi sau atingeri daca aceste comportamente sunt: ofensatorii si nu sunt bine primite, creeaza un mediu de lucru ostil ori intimidant ori se asteapta sa fie daunator pentru client.

9. *Psihologia* ca disciplina presupune o aplicare stiintifica a metodelor, cunostintelor de psihologie, procedurilor si structurarilor folosite de psihologii în orientarea activitatii lor în relatia cu societatea, cu membrii acesteia a unora fata de altii.

10. *Relatia multipla*.

O relatie se considera a fi multipla si în cazul în care:

- a. se exercita cel putin doua roluri profesionale în raporturile cu o persoana
- b. exista o relatie profesionala cu o persoana si cel putin o alta relatie cu o alta persoana dar care este ruda sau cunostinta apropiata a celei dintâi.
- c. exista o cunostinta comuna si apropiata atât psihologului cât si persoanei care beneficiaza de suportul psihologului.

Evitarea relatiilor multiple se face în spiritul respectarii principiilor prezentului Cod, pentru pastrarea obiectivitatii, competentei si eficientei activitatilor desfasurate de psihologi.

11. *Exploatarea clientului* - exploatarea necunoasterii, a lipsei de experienta sau a starii de slabiciune a persoanelor vulnerabile datorita starii psihice, pentru a le determina sa accepte servicii psihologice în conditii prejudiciabile pentru acestea.

Din ce am mai studiat, codul asta e copiat in oarece masura dupa cel american. De ce nu l-au copiat in intregime, ca doar se pricep (vezi Normele metodologice de avizare a metodologiilor de testare psihologica, ca sa nu mai vorbim de carti si articole stiintifice ...:D) n-am inteles. Pentru ca au facut iar o treaba specific romaneasca.. au copiat doar bucatele, uitind paragrafe esentiale. Din cite m-am uitat nici codul american nu mi se pare foarte exact, desi este mult mai complet, dar cel putin acolo se compenseaza prin legi mai clare si sanctiuni destul de drastice.

Un alt lucru de remarcat este prezenta si referirea la „standarde” la tot pasul, numai ca standardele astea nu exista, nu sunt definite. Asa ca de fapt sunt vorbe goale. Acum nu as vrea sa se ajunga in situatia din UE, in care s-au reglementat prin standarde tot felul de produse, inclusiv ouale (chiar si alea ale lui Nastase :D)..dar totusi. Adica..exista totusi aceste standarde si nu stiu eu. Ca de exemplu mie mi s-ar parea normal ca aceste standarde sa fie publicate de CPR, ca sa fie cunoscute de toata lumea. Ca, daca e sa revenim la lumea reala, un workshop, care in realitate e o prezentare comerciala a unui produs sau o simpla comunicare stiintifica (isi citeste unu articolul stiintific) – astea la ce standarde sunt, ca de pe urma lor te alegi cu credite CPR. Avind in vedere ca au girul Colegiului eu as zice ca aceste manifestari nu se pot incadra decit la gradul inalt, foarte inalt si excelent. Incadrarea depinde de taxa oficiala care se plateste, sau mai ales de taxa „neoficiala” ...doar suntem in Romania :D

Per ansamblu, o copie proasta, departe de original, suficient de ambigua ca sa permita interpretari, copie in care au avut grija sa ocoleasca problemele spinoase (plagiat, falsificarea datelor cercetarilor) si sa lase suficiente portite de scapare (articole care se bat cap in cap, formulari ambigue, lipsa definitiilor). Asa ca pina la urma se va petrece ca intotdeauna in Romania, cind va fi vorba de pedepse, va ramine ca-n tren. Eventual o vor lua pe cocoasa citiva fraieri, iar „baietii destepti” vor scapa nepedepsiti ... ca doar ei stiu unde tre’ sa deschida usa cu capuldoar PCR*-ul este inca in picioare

*) Pile Cunostinte Relatii – definitie pentru cei mai tineri :D

Comentator de serviciu:

Lucian Andries

10 august 2008